

A villamos vasut tarifaemelést kér és tiltakozik a közlekedési adó ellen.

(Saját tudósítónktól.) A közlekedési adó körül, pedig még sincs, kezdenek bizonyodalmak támadni. A villamos vasut részvénytársaság ugyanis szombaton két beadványt intézett a városhoz. Az egyikben — a háboru nyomán beállott abnormális drágaságra hivatkozva — tarifaemelést kér, a másikban pedig tiltakozik a közlekedési adó behozatala ellen, minthogy — mondja a beadvány — a tervezett új adó ellenkezik a városnak a villamos vasuttal kötött szerződésével és súlyosan sérti a vállalat szerződésén alapuló jogait. A tarifaemelést kérő beadvány a következő:

Tekintetes Városi Tanács!

Szegeď szabad királyi város közönségével 1906 október 15-én kötött szerződésünk 7. §-ában a személyforgalmi viteldijak tekintetében arra köteleztük magunkat, hogy a menetdíjakat 6 fillér kilométerenkénti alapárban fogjuk megállapítani és hogy ezt az alapárát az üzem megnyitásának napjától számított öt év eltelte után kilométerenként öt fillérre fogjuk leszállítani, amely leszállítást már 1914 évi január hó 1-én végrehajtván, ezen idő óta az öt filléres alapárán nyugvó menetdíjak vannak érvényben.

A menetdíjaknak ez a szerződéses megállapítása nemcsak saját érdekünkben alapul annak gondos vizsgálatán, vajjon a számításba vett menetdíjak mellett a vállalati üzlet hasznosan és kár nélkül folytatható és a város közönségének biztosított háramlási jogra való tekintettel a befektetett tőke sikeresen törleszhető lesz-e, de ugyanezen szempontok voltak mérvadók és döntők vasutpolitikai és más köztekinetekből akkor, amikor ez a menetdíjmegállapítás kormányhatóság felülvizsgálat és jóváhagyás alá került.

Ezek a számítások és jövedelmezőségi kalkulációk az 1906 évben fennállott gazdasági viszonyokon, az akkori áralakulásokon és az addig változhatatlannak hitt évszázados gazdasági tapasztalatokon és tanulságokon alapult.

Ma, amikor az 1906 évi gazdasági viszonyok, az akkori rendes anyagárak és munkadíjak már csak régi emlékek gyanánt léteznek és amikor a vállalat önköltségei a háboru előtti évek önköltségeinek sokszorosára emelkedtek és még folyton tartó rohamos emelkedésben vannak; megszűnt már minden, akár közgazdasági, akár jogi kétség arra nézve, hogy a régi, megszűnt gazdasági viszonyok között kötött szerződéseket az alapjaikban felforgatott és hatásaikban kiszámíthatatlan új gazdasági viszonyok idején a régi feltételek mellett teljesíteni gazdaságilag lehetetlen.

Minthogy a méltányosság követelményei, de a jognak szabályai is megengedik minden szerződő félnek, hogy a reá nézve hibáján kívül gazdaságilag lehetetlenné, teljesíthetlenné vált szerződés lehetetlen feltételeinek megváltoztatását és a teljesíthetlenségnek megszüntetését kéri,

minthogy ezt a jogos magánérdekeken alapuló igényt támogatja az a kormányzati-lag védett köztekinet is, amely közcélakat szolgáló vasuti üzem zavartalanágát és vállalkozásnak anyagi biztonságát minden körülmények között megköveteli,

és minthogy ezek a fenyegetően veszélyeztetett érdekek csak úgy érvényesülhetnek, ha vállalatunk elviselhetetlenné vált több költségeiért a viteldijaknak jelenlegiekénél magasabban megállapítandó összegében megfelelő kárpótlást nyer, mindezeknél fogva tisztelettel kéri vagyunk kénytelenek:

miszerint az 1906 évi október 15-én kötött szerződésünk alapján jelenleg érvényben levő személyforgalmi viteldijaknak kilométerenkénti alapárát hét (7) fillérre felemelni

és a felemelt menetdíjaknak 1918 július 1-től leendő szedhetőségét elhatározni és megengedni méltóztatassék.

A tekintetes Tanácsnak szives megfontolására ajánljuk, hogy a közuti vasutak általános díjemelési mozgalma folytán 1918. évi április 3-án a kereskedelemügyi minisztériumban a városok és az összes magyarországi közuti vasutak képviselőivel megtartott tanácskozáson egyhangulag az a helyesnek elismert elv jutott kifejezésre, hogy a közuti vasutak menetdíjainak emelése indokolt és jogosult, hogy ennek keresztülvitele gazdasági okokból és köztekinetekből egyaránt mellőzhetetlen és hogy a díjemelésnek kérdését a városok és a közuti vasuti vállalatok kölcsönös érdekeiknek figyelembe vételével méltányosan fogják megoldani.

Aminő látható tehát, a villamos vasut olyan mérvű tarifaemelést kér, hogy a szakaszjegyek ára négy fillérrel lenne drágább. A társaság másik beadványa a következőképp szól:

Tekintetes Városi Tanács!

A tekintetes Tanács 20707—1918 szám alatt a tekintetes törvényhatósági bizottság elé indítványt terjesztett a városban személyforgalmat lebonyolító közuti vasutat igénybevevő utasok által fizetendő közlekedési adó behozatala iránt.

Ez az indítvány a város közönségével 1906 október 15-én kötött szerződésünkkel ellenkezik és e szerződésen alapuló jogainkat súlyosan sérti.

Szerződésünk 2. §-a értelmében szerződésbeli jogainkat kizárólag azon feltételek mellett gyakorolhatjuk, amelyeket az engedélyokirat és a szerződés ilyenekül megállapított.

Ezen feltételek közül a viteldijakra vonatkozó kikötés szerint az utazó közönség csak olyan fizetéssel terhelhető, amelyet a szerződés viteldij címén engedélyezett és megszabott, míg a szerződésnek 8. §-ából és a jogviszonynak természetéből is kétségtelenül következik, hogy a közuti vasut vállalatából a város közönsége a 8. §-ban megállapítottakon felül más előnyt nem vehet igénybe. Minthogy pedig a közuti vasuti forgalom évtizedes tapasztalatai és tanulságai szerint a viteldijaknak emelése a forgalomnak jelentékeny csökkenését eredményezi, a behozni szándékolt adó tehát vasuti üzletünket érzékenyen károsítaná és a szerződéses jogviszonynak jogosulatlanul károsító sérelmévé válnék;

minthogy továbbá a jelenlegi gazdasági viszonyok és azoknak a vállalatnak anyagi helyzetére gyakorolt és pénzügyi egyensúlyát felborító káros befolyása bennünket annak a jogunknak érvényesítésére késztet, hogy a szerződésileg megállapított viteldijak kilométerenkénti alapárának két fillérrel való felemelését igényeljük;

és minthogy ezen kétségtelen jogunkat a behozni szándékolt adó meghusítani alkalmas azért, mert a viteldijaknak a mi érdekkünkben való kényeszerű és jogos emelése mellett az adónak behozatala az utasoknak olyan aránytalanul súlyos megterhelésével járna, amely megterhelés mellett vasutunk forgalma és üzleti bevételeink katasztrofálisan megcsappannának;

mindezeknél fogva a tekintetes Tanács 20707—1918 szám alatt előterjesztett javaslatát 1906 október 15-én kötött szerződésünk megsértésének minősíteni, az ellen tiltakozásunkat bejelenteni és kérni vagyunk kénytelenek: miszerint ezen javaslatot visszavonni, a közuti vasut igénybevételeért tervezett adónak behozatalát mellőzni és jelen kérelmünket a viteldijaknak felemelése iránt előterjesztett korábbi kérelmünkkel együttesen elintézni méltóztatassék.

HIREK

000

— **Kitüntetések.** *Skrainka* Frigyes m. mélt., tartalékos szapor-százados a katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és a kardokkal kapta. *Muntyán* Pál, *Fürsthal* Péter, *Jakus* János honvédek az 5. honvéd gyalogezredben és *Hóra* Jakab szakaszvezetőt a 3. honvéd huszárezredben, továbbá *Kurta* Ferenc népfőlkelő szakaszvezetőt az 5. honvéd gyalogezredben a 2. osztályu ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Holló Lajos temetése.** Az országos nevű politikust és publicistát, Holló Lajost, a Város-ház-átca 14. sz. alatt levő ház hálósobájában ravatalozták fel. A ravatalozást a közönség borítja, amelyeket az elhunyt pártyja, politikai barátai, tisztelői és a Magyarország szerkesztői küldtek. Holló Lajost vasárnap délután fél ötkor temetik. A család kívánságára Hock János országgyűlési képviselő, a Józsefváros plebánja végzi a gyászszertartást. A temetésre a Károlyi-párt nevében gróf Batthyán Ti-vadar bucsuztatja a halntat.

— **A katonai rendőrség új vezetője.** A katonai rendőrség nyomozó osztályának vezetőjét Somody Imre főhadnagyt Debrecenbe helyezték át. Utóda dr. Csete József főhadnagysz, aki azelőtt az ötödik katonai rendőrség parancsnoka volt.

— **Báró Herczl megvált a Fásor szanatoriumtól.** Annak idején a *Délmagyarország* hírlap adta, hogy báró Herczl Manó egyetemi tanár egy részvénytársaságnak eladta a vezetése alatt nagyhírtívé vált Fásor-szanatoriumot. Az európai hírlap tanár és sebész most körlevelet intézett az orvosokhoz, akiknek bejelentette, hogy megvált a szanatorium vezetésétől, új lakásában megkezdte a praxist és ott fog operálni, ahol erre felkéri. A szanatoriumot azért adta el, mert a háboru miatt sok nehézségbe ütközött a szanatorium adminisztrációja.

— **Házasság Radó Ödön és Barta Margit** házasságot kötöttek.

— **A máramarosszigeti bűnapör.** Máramarosszigetről jelentik: A tárgyaláson Zagorszky őrnagy kihallgatása után Kogulskyt, Zagorszky őrnagy szárnysegédé thallgatták ki, azután a tárgyalást másnapra halasztották.

— **Be kell vonulniok a külföldön élő felmentetteknek.** A hadügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a külföldön élő 1894—1899. évfolyamu felmentetteknek be kell vonulniok, akár ideiglenes, akár bizonytalan időre szóló felmentésük. A rendelet alól a bányaműveknél, vagy vasutnál dolgozók kivételnek, ez a kivétel a közuti vasutnál dolgozókra nem vonatkozik. Újabb bevárási engedélyt nem kaphatnak azok, akiknek a rendelet értelmében be kell vonulniok.

— **Hámory képviselőt hat hónapi fogháza-ra ítélték.** Pár hétig tartó tárgyalás után szombaton hirdette ki Aradon Havggia rendőrtanácsos Hámory László árdrágítási és árreljejtési ügyében az ítéletet. A rendőrbíróság a tengerinek és burgonyának maximális áron felül való eladásáért, árpakészlet eltítkolásáért és a beteg sertések megetetése miatt bűnösnek mondta ki Hámory László képviselőt és hat hónapi elzárásra és 9600 korona pénzbüntetésre ítélt. A rendőrbíróság elrendelte a letiltott 99930 korona és a lefoglalt gabonakészlet elkobzását. A lefoglalt pénzt arokkant katonák alapja javára fordítanak.

— **Az új Szegeď-nagyvárad gyors menetrendje.** A Szegeď—nagyvárad gyors, mint jelentettük, szombaton megindul. A Nagyvárad—Szegeď—Ujdombovár—Prágerhof-fele irányuló katonavonat Szegeď-Rókusra érkezik este 5 óra 54 perckor és indul este 7 óra 21 perckor. A Prágerhof—Ujdombovár—Szegeď—Nagyvárad-fele induló katonavonat Szegeď-Rókusra érkezik reggel 3 óra 40 perckor és indul reggel 4 órakor. A katonavonat egyelőre egy I-II osztályu kocsit, 13. III. osztályu kocsit katonák, a polgári utasok részére pedi két I-II. osztályu és 5 III. osztályu kocsit visz magával.